

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 92.

Ljubljani, v soboto 23. aprila 1892.

Letnik XX.

Izjava.

Podpisani odbor izjavlja, izvršujoč sklep konservativnih slovenskih volilcev v Ljubljani, da se narodno-konservativna stranka ne udeleži prihodnji teden dne 25., 27., in 29. aprila dopolnilnih volitev v mestni zastop ljubljanski, in sicer iz nastopnih razlogov:

Pri lanskim volitvah v mestni zastop so se vršile take **nepravilnosti in nezakonitosti**, ki večini volilcev onemogočijo zmago. Volilna komisija, kateri je nalog čuvati, da se volitve vrše pravilno, postopala je nepravilno ter samovoljno uničevala pravilno sestavljena pooblastila konservativnih volilcev. Kjer pa odločuje sila in ne število glasov, ondi je borba brezvspešna.

Konservativnim volilcem se je pri zadnjih volitvah omejevala **osebna prostost**. Vhod do volišča so obkolili radikalni agitatorji-nevolilci ter zabranjevali konservativnim volilcem vstop v volilno dvorano ali pa so jih celo s kruto silo odstranjali izpred volišča. Vse to je bilo znano mestni oblasti, a storilo se ni ničesar v varstvo konservativnih volilcev. V ljubljanski mestni hiši torej za konservativne volilce ni osebne svobode, zato tudi ni proste volitve.

Iz imenika, veljavnega za letošnje dopolnilne volitve, izbrisala je liberalna večina vse **volilce okoličane**, ne toliko iz pravnih razlogov, kolikor zato, ker so okoličani večinoma volili v konservativnem smislu.

Gledé **mestne uprave** dokazali so konservativci ljubljanskemu županstvu celo kôpo nepravilnostij in zanemarjanja dolžnostij, vsled česar trpi redno mestno gospodarstvo. Na vse to niso dobili nobenega pojasnila, kar je gotovo najboljši dokaz, da so, žal, govorili resnico.

Vkljub vsem tem nepravilnostim se je vendar pri lanskim volitvah konservativna stranka morala boriti proti **koaliciji združenih mladoslovenskih radikalcev, nemških liberalcev in vladne stranke**. Dokler merodajni vladni krogi javno v glavnem mestu gladijo pot radikalnim elementom, dotlej ni upanja, da bi se razmere v ljubljanski mestni sovetnici bistveno izpremenile.

Vse to uvažujoč sklenili so konservativni volilci, zbrani na volilnem shodu dne 21. t. m., da se konservativna slovenska stranka letos ne udeleži dopolnilnih volitev v mestni zastop ljubljanski. — Prosimo zato vse svoje somišljenike, da se blagovoljno ozirajo na ta sklep ter prihodnji teden ne gredó volit na magistrat.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1892.

Odbor „Katol. političnega društva“.

Po deželnih zborih.

VII.

Goriško.

Hudih političnih bojov v goriškem deželnem zboru letos ni bilo. Sploh v tem deželnem zboru ni burnih razprav. Največ ali skoro izključno se je deželni zbor pečal z narodno-gospodarskimi vprašanji. V drugih deželnih zborih se vsakemu vprašanju kaj rad pritise političen pečat, tega v goriškem deželnem zboru ni. Tam se ne gleda toliko na to, kakšnega političnega prepričanja je poslanec, ki kaj predlaga, temveč ogledajo si samo predlog, je li dober, ali ne.

Pravica se slovenščini v goriškem deželnem zboru ne krati. Večina predlogov se stavi v obeh deželnih jezikih. Le to bi bilo želeto, da bi se deželni odbor tudi v svojih poročilih bolj oziral na slovenščino. Posnemal naj bi razne odseke, ki so svoja poročila izdelavali v obeh jezikih.

Posebno veliko je deželni zbor ukrenil za zboljšanje občil. Goriški poslanci se nikakor ne sramujejo tega, da je deželni zbor dobil značaj nekakega deželnega cestnega odbora.

Obče je znano, kakega pomena so dobra občila za kulturni razvoj prebivalstva. Ponosni so mnogi na kulturo devetnajstega stoletja. Če to kulturo bolj ogledamo, vidimo, da se velik del sedanjega napredka suče baš okrog dobrih občil. Dobre ceste

pospešujejo občevanje raznih krajev mej seboj, in to tudi v znatni meri povzdiga omiko.

Več umnih mož je, ki baš dobrim občilom v kulturnem oziru večjo važnost pripisujejo, nego gledališčem, ker baš svoj vpliv razširijo čez obširnejše pokrajine, nego gledališča.

Najpomembnejši sklepi v tem oziru so: dovolitev 50.000 gld. za nakup delnic furlanske železnice, 50.000 gld. za nakup delnic parnega tramway-a iz Gorice v Červinjan, in pa 100.000 gld. za bodočo vipavsko železnico. Za poslednjo železnico bode deželni odbor pričel inicijativo, vodil začetno delo, in se mu je v ta namen dovolilo 5000 gld.

Sklepi deželnega zbora so tem pomenljivejši, ker dosedaj Goriška zares bridko potrebuje železnice.

LISTEK

Oče Radecky.

Quis desideris sit pudor aut modus
Tam cari capitis
Hor.

Jutri popoldne bo na Dunaju odkrit spomenik, katerega so avstrijski narodi in z njimi združena armada zgradili slavnemu našemu vojskovodji, junaku maršalu grofu Jož. Radeckemu, čegar spomenik diči tudi „Zvezdo“ našo in teraso pod Turnom. Prisostoval bode slavnosti cesar sam z vsemi višjimi dostojanstveniki armade naše, poleg njih pa veteranci — med njimi tudi slovenski — blizu 15.000 mož, z 22 godbami in 66 zastavami, in oddelki vojaških izobraževalnic, zajedno predočujoč minolost in bodočnost armade.

Bilo je 5. januarja leta 1858. Debel sneg pokrival je hrib in log, a še vedno so naletavale snežinke. Odpró se šolske duri in vstopi stari naš učitelj, tresočim glasom rekoč: „Oče Radecky je umrl!“ — Več nam ni povedal, saj pa tudi trebalo ni. Marsikdo izmed nas ga je videl sam, ko je maršal obiskaval Ljubljano in Kranjsko; vsak je o starem vojskovodji vedno čul govoriti z največjim spoštovanjem, v otroških srcih občutili smo v istini od-

kritosrčno tugo, a učitelju celó so kapale solze na brke.

Oče Radecky mrtev! Ob krsti sivega maršala žalovala je tedaj vsa armada, katere slava je spajala z njegovim imenom dolgo vrsto najsijajnejših junaških činov.

Pač redke so postale dandanes vrste onih veteranov, ki so služili pod poveljništvom Radeckega, a vzlic temu je in ostane za vse veke njega ime najpopularnejše mej avstrijskimi vojniki.

Povodom jutrnjega odkritja in velikanske slavnosti oživljajo in vzbujajo se zopet spomini na slavnega maršala slovanske krvi. V tradiciji slovenskega ljudstva, osobito pa vsled zaslug naših vojaških veterancev, ima oče Radecky častno mesto. Po naši domovini si o dolzih zimskih večerih pripovedujejo ganljive povesti o Radeckem in njega vojaški minolosti, in te so postale istotako mične in zanimive, ko pravljice. In celó starejši še zdaj radi poslušamo dogodbe o bojih in bitkah na Laškem, o zaslugah in vojnih junaških činih maršala Radeckega ter njega generalov, n. pr. Hessa, D'Aspre, Vratislava in grofa Thurna-Valsassine.

Nepozaben gotovo ostane vsakemu ljubljancu iz one dobe večer 16. januarja leta 1858, ko je sijajno vojaško odposlanstvo spremljalo po železnici

preko Ljubljane na Dunaj truplo pokojnega maršala. Že ob petih je bil prostor okolu kolodvora natačen nebrotnim občinstvom, kajti vsakdo je hotel izraziti svoje sožalje nad izgubo velicega junaka. Na kolodvoru je stala častna stotnija cesarskih lovcev z godbo, dalje deželni in mestni dostojanstveniki, častniški zbor, duhovščina s pokojnim Ant. A. Wolfom. Ob sedmih dospel počasi na kolodvor s črnimi zastavami okrašen vlak. Občinstvo z nemim ginjenjem pozdravi spreved. Postanka je bila samo 6 minut. Zdajci stopi iz srede črno oblečenih ljubljanskih gospej grofinja Chorienska in položi na vznožje krste prelep imortelni venec, na to se jame vlak polagoma pomikati s kolodvora, lovka godba pa svira cesarsko — nepozabno in ginljivo trenotje, ko je vlak odmikal očem ljubljancem Avstrije največjega vojskovodjo, najzvestejše srce, a cesarju najudanejšega služabnika, za kogar je utripalo v občudovanju vsako srce! Tri salve častne stotnije pošiljale so mu poslednji pozdrav.

V ponedeljek dne 18. januarja t. l. je daroval škof Wolf za maršala slovesno sveto mašo, katere se je udeležil ves kapitelj, vladni, deželni in mestni dostojanstveniki in vsa vojaška posadka s trikratnimi dešaržami in defilovanjem pred gimnazijo, na Gradu je pa vihrala velika črna zastava.

Južna železnica gre le po majhnem delu dežele, drugih železnic pa sploh ni. Za slovenski del dežele bode posebnega pomena vipavska železnica, ki bode držala iz Gorice po Vipavski dolini do Logatca. Ta železnica bode oživila te kraje, ki so posebno ugodni za sadjarstvo in vinarstvo, ali so dosedaj pogrešali primernih občil. Potrebna je železnica tem krajem ravno tako, kakor naši Dolenjski.

V političnem oziru je pa najvažnejša interpelacija poslanca dr. Antona Gregorčiča zaradi odpustitve prof. Spinčiča iz službe. Kakor je znano, je Spinčič bil iz službe odpuščen zaradi agitacij pri volitvah v Istri in zaradi nekega govora v Zagrebu. V interpelaciji se naglašja, da je agitovanje vsakemu dovoljeno v postavnih mejah. Če je Spinčič prestopil te meje, naj bi ga bili postavili pred sodišče, če jih pa ni, pa je storil le to, kar je vsakemu dovoljeno. Sploh so pa menda pri dotični disciplinarni preiskavi imeli pred očmi le profesorja, ne pa poslanca.

V interpelaciji se omenja, da se je disciplinarna preiskava začela na željo dveh ministrov na Dunaju in pa na željo ogerske vlade. Goriški deželni šolski svet je imel le nalogo, višjim željam dati konkretno obliko. V interpelaciji se naglašja, da ni nikaka pregreha, če kdo kritikuje sedanje vredbe naše monarhije, kakor je to Spinčič storil. Poslanec je to dolžnost.

Ali pa bodo koraki, ki so se že v tem oziru storili in se še storé, v državnem zboru imeli zaželeni uspeh? Nam se dozdeva, da se ta stvar tiče nekoliko celó časti državnega zbora in bi torej ta moral ves svoj vpliv porabiti v to, da se odstavljene profesor zopet nastavi. Prav velikega upanja pa vendar nemamo, da bi se to zgodilo, ker je stvar vzel v roke mladočeski klub. Več poslancev že zaradi ne bode moglo ali hotelo stvari podpirati. Obžalujemo, da so v državnem zboru razmere take, ali Slovenci jih ne moremo premeniti.

Kaj pa, če vsi koraki v tej stvari ostanejo brezuspešni? Potem bode pa stvar treba resno preudarjati. Tukaj ne gre le za osebo Spinčičevo, temveč za važnejše stvari. Kateri uradnik, ki je tudi poslanec, se bode potem še upal, baviti se s politiko zunaj parlamenta, ko se sploh ne bode moglo več določiti, v koliko je tako politikovanje dovoljeno. Narodni in politični naši interesi pa zahtevajo večkrat, da naši poslanci politikujejo tudi zunaj parlamenta. Biti morajo prav za prav povsod naši politični vodje. Uradniki pa v sedanjih razmerah skoraj ne morejo tega storiti.

Kaj bode torej nam storiti? Pri volitvah bomo morali gledati, da dobimo neodvisnih kandidatov. Mi smo že pred državnoborskimi volitvami svarili pred uradniškimi kandidaturami, naglašajoč, da uradnik ni neodvisen. Tedaj smo si bili nakopali hudo jezo našega radikalnega glasila. Le prežgodaj je Spinčičeva afera nam dokazala, kako prav smo imeli, ko smo svarili pred uradniškimi kandidaturami. Naše besede se pa nikakor ne smejo tako tolmačiti, da naj se mi Slovenci zadovoljimo edino

le z neuradniki kandidaturami. Naša želja je in ostane, da se nobenemu ljudskemu zastopniku ne krati potrebna svoboda.

Deželni zbor kranjski.

(XV. seja dne 9. aprila.)

(Dalje in konec.)

V splošni debati o deželnem zakladu se prvi oglasi poslanec dr. Tavčar ter v daljšem govoru graja politično upravo v deželi, kjer se nameščajo večinoma plemenitaški uradniki, vsled česar se tudi ne udomači slovensko uradovanje. Navaja več dogodkov, mej drugim postopanje bivšega novomeškega okrajnega glavarja, viteza Schwarza proti dijakom itd. Graja nemško uradovanje pri deželnem sodišču, omenja kranjske gimnazije in odpustitve prof. Spinčiča. Svoj govor konča z zatrdilom, da radikale neso sovražniki Nemcev, da pa vlada in njeni organi neso prijatelji dežele in slovenskega ljudstva.

Poslanec Luckmann pravi, da je najboljša politika ona, ki skrbi za materialni blagor dežele. Slovani pa po vseh deželah sovražijo Nemce. Konečno proti predgovorniku zagovarja okr. glavarja v Kranju in Radovljici.

Deželni predsednik baron Winkler zagovarja politične uradnike. Slovenski poslanci so podpirali sedanjo vlado, ker ne dela krivice slovenskemu narodu. Gledé novomeških dijakov brani bivšega okr. glavarja, ker dijaki naj se brigajo za knjige, ne pa za politiko.

Poslanec Hribar se ne strinja s poročevalcem, ki je prečno naslikal deželne finance. Deželno imetje se je v zadnjih letih jako pomnožilo. Obžaluje, da se je narodna stranka razcepila. Protestuje, da se je tako postopalo proti prof. Spinčiču, ki je tudi slovenski poslanec. Graja birokracijo zaradi ljudskega štetja. Avstrija bodi svojim narodom mati, ne pa mačeha.

Poslanec baron Schwegel odgovarja mej drugim, da je Spinčič sam želel postati političen mučenik.

V večerni seji poročevalec Šuklje omeni, da gledé uprave nazadujemo. Tuji aristokrati nekako reprezentujejo urad, domačini pa delajo. Sodišča ne izvršujejo člena XIX. temeljnih zakonov. Proti poslancu Hribarju omenja, da radikalne stranke ne rode uspehov, Nemci pa bi morali biti pravičnejši do nenemških narodov. — Nato se je pričela drobna razprava.

Pri III. točki (Troški za deželno posestvo) omeni poslanec dr. Tavčar, da deželni dvorec več ne zadošča potrebam deželnih uradov. Zato nasvetuje naslednjo resolucijo:

„Deželnemu odboru se naroča, da pretresuje, ali bi ne kazalo odpovedati zakup deželne hiše vis. vladi ter v to hišo prenesti deželne urade, in da v prihodnjem zasedanju stavi v tem oziru primerne nasvete.“

Resolucija se vsprejme.

Pri točki IV. (Troški za deželno-kulturne namene) poslanec Mesar prav toplo priporoča, naj

Politično naj se misli o oni dobi, kar komu drago, zgodovini armade naše je podala najsijajnejše liste, ž njo spajajo tudi slovenski sinovi svoje najkrasnejše mladostne spomine po laških bojiščih in posadkah, ko je moral zgrabiti za meč 82letni starček zoper uporne Lombarde. Pri Goitu, Santi Luciji, Kurtatoni, Vicenci, Kustoci, Volti, Mortari in Novari borili so se in krvaveli tudi naši slovenski veterani vpricho starega vojskovodje, in marsikomu izmed onih junakov bije še danes hitreje srce, ko čuje Radeckega ime.

Maršal Radecky je svetovno-zgodovinska oseba; kar je on storil za cesarski dom in avstrijsko državo, to beleži zgodovina; čini njegovi so, — kakor je cesar Friderik IV. Avstriji sam v monogramu: A. E. I. O. V. označeval, — nesmrtni. Bil je najzvestejši in najudanejši služabnik svojemu vladarju, kateri je junaka tudi čislal in spoštoval ter ga nad vse spoštoval, domovini rešitelj in v nevarni dobi, vojaku zmagujoč vojarin in ljubeznjiv oče!

Slovenski narod pa v duhu hvaležno polaga lovor, ki je dičil njega zastave, na vznožje veličastnemu spomeniku, ponosen na slovanskega generala Radeckega, ki se je nesmrtno proslavil z Evgenom, Lavdonom, nadvojvodo Karlom in Schwarzenbergom, in kadarkoli se bode spominjal rod naš Radeckega, ponosno bo vsklikal: „Bil je naše gore list!“ A. S.

se pri Kranjski Gori poleg Pišence uravnata še dva druga hudournika, in stavi naslednjo resolucijo:

„Deželnemu odboru se naroča, da pri Kranjski Gori in Podkorenem nahajajoča se hudournika „Hrastnik“ in „Suhelj“ preišče in v prihodnjem zasedanju predloži načrt zakona gledé njune zgradbe.“

Ob enem se mu naroča, da občini kranjskogorski iz kredita za vodne stavbe primerni znesek nakloni in vse potrebno oskrbi, da se imenovana hudournika kakor hitro mogoče zgradita, da se vrmeta v prejšnji strugi in se jima z odpravo nanesenega kamničja zagotovi prosti odtok.“

Resolucija je bila vsprejeta.

Poslanec Povše omenja, da dežela prispeva državi za uravnavo reke Save 2500 gld. na leto. Izreka obžalovanje, da se ni lanska svota 30.000 gld., dovoljenih v državnem zboru za uravnavo Save, porabila, izvzemši 2000 gld., s katerimi so se nekateri popravki izvršili. Za leto 1892 dovoljenih je v državnem proračunu 60.000 gld. za Savo, toda v zvezi tem, da se je državni proračun koncem minolega leta že potrdil, da je zdaj že četrti mesec, vendar še ni slišati, da bi se ta uravnava dela bila razpisala, ali oddala javnim potom. Kolikor velja navadno v državni upravi, zapadejo zneski proračunjeni, ako se tekom dotičnega leta, ali najpozneje do 31. marca ne porabijo. Upa, da ne bo lanska proračunska svota 30.000 gld. zgubljena ter se nadeja, da bo visoko c. kr. deželno predsedstvo izposlovalo pri vis. ministerstvu, da ostane obranjena tudi ta svota 30.000 gld. deželi v korist. Prav tako priporoča, da deželni odbor, ko bi nakazal letošnji deželni prispevek 2500 gld., vpliva na to, da se svota letos od države dovoljena v znesku 60.000 gld. takoj porabi. Če se še onih 30.000 gld. lanskega leta ohrani, bo skupno 90.000 gld. na razpolaganje, kar bo ravno prav, da se vsaj deloma pomaga pri Savi tako silno prizadetim vasem, kakor so na pr. Stožice, Tomačevo, Jarše, kjer se je bati, da bo Sava izpodjedla vasi Tomačevo, Jarše, kakor je bilo pred 3 leti bati se, da se posuje v Savo vas Stožice. Naj se torej ne odlašja z zagrdbenimi deli pri Stožicah in Tomačevem. Prav tako je sila skrajna pri Gameljnih nad mostom črnuškim. Skoro ob vse travnike so vasi Jevnica, Poljane, Kresnice, in te vasi sedaj še celo v Ljubljano nimajo več mogoče varne zveze, ker edino sicer zelo borno občinsko cesto je Sava že izpodjedla in lepa planjava, na kateri so na stotine sena pridelovali, je zapadla skoro popolnoma valovom Save. Prav tako preti velika nevarnost lepemu polju pod trgov litijskim. Sedaj bi se še dalo z naglo primerno bregbranečo zagrdbo zabraniti velika škoda ondotnemu lepemu polju, katero je za obrtniški kraj toliko važnejše in dragocenejše. Priporočam torej deželnemu odboru, naj ves vpliv uporabi, da bi se toliko nujna uravnava dela ob Savi ob napominanjih vaseh nemudoma pričela in tako rešili ondotnih vasij kmetski gospodarji popolnega ubožanja in sploh velike škode.

Pri točki „Občila“ stavi poslanec Kersnik naslednjo resolucijo:

„Deželnemu odboru se naroča, posredovati, da se pri kamniški železnici uvede olajšave gledé pristojbinske tarife za tovore in primernejša zveza osebnega prometa z južno in državno železnico.“

Ta resolucija se vsprejme, kakor tudi naslednji dostavek poslanca Grassellija:

„in da se premeni vozni red v ti smeri, da bode boljše ustrezal tako kamniškemu, kakor ljubljanskemu stanovništvu.“

Poslanec Hribar govori o tarifih na bodočih dolenjskih železnicah, ter stavi naslednji dve resoluciji:

„1. Deželni zbor vojvodine Kranjske smatra, da je poddržavljene južne železnice v interesu dežele, skozi katere teče njih proga, in zlasti v interesu napredka avstrijskega glavnega trgovskega emporija Trsta, ter pričakuje, da se bode država svoje dni poslužila pravice, katere jej pristojé gledé poddržavljenja te proge.“

2. Deželnemu odboru se naroča, naj naznani to prepričanje deželnega zbora c. kr. deželni vladi.

a) Deželni zbor vojvodine Kranjske izreka svoje prepričanje, da bi vpeljava transportnega davka eventualno zvišanje tarifov imelo jako slab vpliv na razvoj osebnega in tovarnega prometa v tej krono-

(Dalje v prilogi.)

Kako izredno je bilo že življenje Radeckega. Porodil se je za vlade cesarice Marije Terezije, prve loverike si je priboril za cesarja Jožefa II. kot ordonančni častnik Lasey-ja in Lavdona v turških vojskah, toda njega največji vojaški čini spadajo v dobo cesarja Franca Jožefa, zlasti v letih 1848 in 1849.

Radecky je bil tedaj star 82 let. In ko je leta 1857, nad 90 let že star, stopil v pokoj, ni se poslovlil v armadnem povelju od svojih vojakov, temveč nastopnimi besedami: „Mlajšim močém prepustim težavno dolžnost, naj vas urijo in izobrazijo, da morem v odločilnem trenutku, če bi me glas našega ljubljene vladarja še enkrat pozival, — pokazati, da meč, kojega sem 72 let sukal na mnogih bojiščih, še vedno trdno držim v svojih rokah!“

Mnogih prememb doživelo je cesarstvo naše v tej dobi, a vselej ni spremljala sreča našega orožja; toda vedno je armada naša avstrijsko zastavo visoko vihtela in se zanjó junaško borila. In zaščitnik te avstrijske ideje bil je general Radecky, — v njega taboru bila je Avstrija. Osebnost njegova je i nam Slovincem do danes ostala simpatična in spoštljiva, dsi je Radeckega državna ideja vsled narodnega razvitka na Nemškem in Laškem — v lastni deželi doživela marsikako izpremembo.

vini, ne da bi po drugi strani donášala kakih koristij državnim financam.

b) Deželni odbor se narača, da to prepričanje deželnega zbora naznani visoki c. kr. deželni vladi.

Obe resoluciji sta bili vsprejeti.

Poslanec Kersnik stavi predlog:

„Za napravo dopravnih kipov jednega slovenskega pesnika in jednega nemškega pesnika, potem parketnega odra za spremembo avditorija v pritličju novega gledališča v plesno dvorano dalje za napravo deželnega grba na pročelju in ostalih napisov v notranjih delih poslopja, za napravo spominske plošče v foyerju, dovoljuje se dodatni kredit 2600 gld. iz deželnega zaklada.“

Poslanec Hribar jako odločno ugovarja temu predlogu, češ, da je nedostojno, da bi zbornica zavrgla sklep, ki ga je storila pred kratkimi dnevi.

Predlog je bil z večino sprejet.

Končno so bili sprejeti vsi predlogi finančnega odseka in potrjen proračun deželnega zaklada v drugem in tretjem branju.

Poslanec Hribar v imenu finančnega odseka poroča o dovolitvi novega posojila za mesto Ljubljano. Mestna občina želi posojilo v znesku 500.000 goldinarjev. Izredni troški, za katerih pokritje je namenjeno novo posojilo, so ti-le: 1. Mestne občine prispevek za dolenski železnici 55.000 gld.; 2. mestne občine prispevek za gradnjo nove deželne bolnišnice 36.000 gld.; 3. mestne občine prispevek za osuševanje barja 140.000 gld.; 4. za zgradbo novega mostu čez Ljubljanico 100.000 gld.; za nakup vojaškega preskrbovališča in vojaške bolnišnice 180.000 goldinarjev, skupaj torej 511.000 gld.

Za prispevke dolenskim železnicam in deželni bolnici se je že obvezala mestna občina in prispevek za osuševanje barja ji bode naložil dotični zakon, ki ga bode sklenil visoki deželni zbor. Gradnja novega kamenitega ali železnega mostu čez Ljubljanico je neizogibno potrebna namesto sedanjega lesenega mesarskega mostu, ki je v tako slabem stanu, da ga niti ni moč popravljati. Tem troškom v skupnem znesku 331.000 gld. se torej mestna občina nikakor ne bode mogla odtegniti; kar se pa tiče vojaškega preskrbovališča in vojaške bolnice, ni treba razlagati, da je to vprašanje eminentne važnosti za razvoj deželnega stolnega mesta in od njega popolne resitve zavisna cela vrsta družih za Ljubljano silno važnih projektov, kateri bi ostali neizpeljani še mnogo mnogo let, če se ne posreči premestiti vojaško preskrbovališče in vojaško bolnico.

Svrhe, katerim bode imelo služiti novo posojilo, so tedaj vseskozi jako imenitne in nekateri na-nje spadajočih stroškov se sploh ne dadé odložiti, kakor je bilo že omenjeno. Na drugo stran je pa tudi jasno, da ni mogoče pokriti navedenih stroškov brez neznosnega obremenjenja davkoplačevalcev, če ne se najame posojilo.

Visoka c. kr. vlada navaja med razlogi, zaradi katerih ni bilo mogoče priporočati deželnega zbora kranjskega sklep z dné 22. oktobra 1888 za cesarsko potrjenje, tudi to, da ni izkazano, kako je mestna občina ljubljanska porabila glavnico loterijskega posojila.

Glavnica loterijske posojilne zaklade v znesku 1.471.875 gld. je tako-le investirano: a) za klavnico 182.143 gld. 32½ kr., b) za vojašnico 472.157 gld. 31 kr., c) za vodovod 548.977 gld. 66 kr., d) v efekti (40dstotna avstrijska zlata renta nominal) 160.000 gld., v posojilih mestne občine 144.600 gld., vsega 1.507.878 gld. 29½ kr.

Finančni odsek predlaga:

1. Deželnemu stolnemu mestu Ljubljana se dovoli za nakup glavinskih delnic dolenskih železnic, za pokritje prispevka za zgradbo nove deželne bolnice in onega za osuševanje barja, za pokritje stroškov zgradbe novega mostu čez Ljubljanico in za nakup vojaškega preskrbovališča in vojaške bolnice najetje posojila v znesku 500.000 gld. To posojilo je amortizovati v 50 letih. Anuiteta za obrestovanje in amortizovanje ne sme več znašati kot 5 odstotkov na leto. V zagotovilo posojila sme mestna občina Ljubljana zastaviti primeren del svojih davščin in drugih rednih dohodkov.

2. Deželnemu odboru se narača, da zadobi Najvišje potrjenje tega sklepa.

Poslanec Luckmann v imenu nemške manjšine stavi predlog: „Sklepanje o prošnji glavnega

mesta Ljubljane se odloži do prihodnjega zasedanja deželnega zbora.“

Ko bi ta predlog ne obveljal, stavi eventualni predlog: Glavnemu mestu Ljubljani se dovoli za nakup glavinskih delnic dolenskih železnic, za prispevek k zgradbi nove deželne bolnišnice in za zgradbo novega mostu čez Ljubljanico v znesku 250.000 gld.; to posojilo se mora amortizovati v 50 letih. Anuiteta za obrestovanje in za amortizacijo ne sme znašati nad 5% na leto. V jamstvo posojila sme mestna občina ljubljanska zastaviti primeren del svojih davščin in drugih rednih prihodkov.

Poslanec Grasselli ugovarja predgovorniku. Ko bi mestna občina ne potrebovala te svote, gotovo bi ne iskala posojila. Tudi nujnost posojila je utemeljena. Predlaga torej, da se odkloni predlog manjšine in vsprejme predlog finančnega odseka.

Ko je govoril še posl. Hribar za predlog finančnega odseka, bil je predlog manjšine odklonjen in vsprejet oni fin. odseka, da se Ljubljani dovoli posojilo 500.000 gld.

Posl. dr. Vošnjak poroča o preskrbljevanju krajev v ozemlju Pivke z vodo in v imenu finančnega odseka predlaga:

1. Deželni odbor se pooblašča, da dovoli za napravo vodnjakov in vodovodov v Hruševju, Zagonu, Landolu, Knežaku, Razdrtem, Šmihelu, Zagorju, Orehku in Trnju primerne doneske iz deželnega zaklada, pričakovaje, da država prevzame 50%, udeleženci pa 20% dotičnih stroškov.

2. V ta namen se deželnemu odboru dovoli kredit 4000 gld. iz deželnega zaklada.

3. Deželnemu odboru se narača, da izvrši deželnozborski sklep 14. seje dné 24. novembra 1890. leta gledé državnih doneskov za napeljavo vode v one kraje dežele kranjske, ki trpé pomanjkanje vode.“ — Obvelja.

Posl. Kersnik poroča o prošnji podobčine Begunje in Selšček za podporo k napravi vodovoda poslanec Murnik pa o prošnji posestnikov v Orehku, da se napravijo trije vodnjaki namesto vodovoda. Obe prošnji se izročita dež. odboru.

Posl. dr. Papež poroča v imenu upravnega odseka o resoluciji posl. dr. Tavčarja, da se deželni zbor kranjski l. 1892 še enkrat skliče. Ker je vlada vprašala dež. odbor, če želi, da se skliče dež. zbor v decembru 1891, in ker dež. odbor tega ni zahteval, je vlada pravilno postopala. Upravni odsek nasvetuje: „Poročilo se vzame na znanje, dež. odboru pa se narača, naj vis. vladi naznani željo, dež. zbora, da se tekom l. 1892 še enkrat skliče dež. zbor kranjski.“ — predlog je bil vsprejet.

S tem je bil končano zasedanje Dež. glavar Detela se zahvali poslancem za marljivo delovanje in zakliče trikrat „slava“ presvetlemu cesarju. Govorili so še posl. Svetec v imenu slovenske večine baron Apfaltrern v imenu nemške manjšine in deželni predsednik baron Winkler.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. aprila.

Notranje dežele.

Tirolsko. Konsrvativni listi so zadovoljni, da se je sklenil deželni šolski zakon. Ta zakon pa bode le korak k boljšemu. Tirolski konservativci ne bodo opustili boja za versko šolo. Deželni zbor je bil prišiljen skleniti ta zakon, ker sedaj, ko je propal šolski zakon v Prusiji, ni pričakovati, da se pri nas kmalu premeni državni šolski zakon.

Ogersko. Dolgotrni predsednik ogerske nezavisne stranke, Danijel Iranyi, se je odpovedal vodstvu stranke. Klub je poslal k Iranyi-ju, ki je bolan, dva poslanca, da ga pregovorita, naj še obdrži vodstvo, ali stari gospod bajé ostane pri svojem sklepu.

Vnanje države.

Srbija. Kakor se govori, dela srbska vlada na to, da se katoliki v Srbiji odločijo od diakovske škofije in misli z Rimom skleniti poseben konkordat. Sicer pa srbska vlada dela razne ovire katoliški duhovščini pri izvrševanju njih poklica. Tako jim prepoveduje imeti sv. mašo in propoved v občinah, kjer ni cerkv. Samo delitev zakramentov dovoljuje.

Rusija. Dopisnik „Reuterjevega Bureau-a“ je potoval po ruskih gubernijah, v katerih je glad. Kar je videl, ni baš veselo. On pravi, da je država pred bankerotom. Povsod se vidi lahkomišelnost zaplavljanje. Gozdi se roparski izsekavajo, zemlja je izsesana, podnebje se je slabšalo in kmetijstvo propada. Kmeti imajo le za to, da davek plačuje, za njegovo pospeševanje in bodočnost se nikdo ne

briga. Tuji so drug družemu, kakor bi pripadali raznim narodom. Kmetu emancipacija ni koristila, temveč je le bolj obožal. Veliko vprašanje je, kako bi se sedaj pomagalo. Nihilisti skušajo se okoristiti sedanjega položaja. Drugi pa ne vedo kaj storiti. Nekateri priporočajo, da bi se kmetje postavili pod strožje nadzorstvo oblasti, drugi da se odpravi „mir“ (skupno premoženje občin), tretji so pa za Henrika Georga kmetijsko sistemo, po kateri bi se razlastila nekatera zemljišča veleposestnikov in razdelila mej kmete. Mej kmeti in vojaki je veliko nasprotje. Mej uradniki je pa jako razširjena korupcija.

Rusija in Nemčija. „Birževia Vjedomosti“ pišejo, da odnosi mej Nemčijo in Rusijo neso več nasprotja, temveč se pokazuje neka strpljivost. Ta list se nadeja, da se bodo odnosi mej Nemčijo in Rusijo izboljšali. Ta list ima poseben vpliv v finančnih krogih, kateri pa imajo tudi vpliv na politiko.

Francija. Pariška policija hoče se pomnožiti za 1250 mož. Plače policijstom se bodo pa zveksale. Večje stroške bode za polovico plačala država za polovico pa mesto. V kratkem bode vlada predložila dotični načrt zbornicam. Vzrok, da se je vlada odločila za pomnoženje policije, je pač iskati v naraščajočem anarhizmu. — Vlada je sklenila tožiti nadškofa avignonskega zaradi zadnjega pastirskega pisma pred državnim sodiščem. — O Binkoštih bode v Nancyju velik šoh francoskih telovadcev. K temu shodu bodo povabili več alžaskih telovadcev. Nemški listi pa poslednje svare, da naj ne hodijo v Nancy, ker se bode pri shodu govorilo gotovo marsikaj, kar bi zanje utegnili imeti neugodne posledice.

Italija. Ministerska kriza se je rešila. Vsi sedanjí ministri razven finančnega ostanejo. Finančno ministerstvo bode začasno vodil minister državnega zaklada. Primanjkljaj se bode pokrnil z novimi davki in raznimi prihranki. Opustilo se bode več uradov in vseučilišč. Poslednje tudi ne bode škodovalo, ker sedemnajst vseučilišč je za Italijo pač malo preveč. Ne le, da je za-nje mnogo stroškov, tudi sposobnih profesorjev ni dobiti in ravno v tem oziru so se že večkrat slišale pritožbe.

Anglija. V prvem tednu drugega meseca je pričakovati v angleški spodnji zbornici hude debate o irskem vprašanju. Poslanec Blanc misli predlagati, da se zbornica izreče, da spozna za primerno, da se osnuje irski parlament v Dublinu, ki bode obravnaval in kontroliral irske zadeve, vstevši deželno zakonodajo, imenovanje sodnikov in irske policije. Da ta predlog ne bode sprejet, je gotovo, ali liberalna stranka bode sedaj morala pokazati svoje mnenje. To je za-nje neprijetno. Če bode Gladstone glasoval za ta predlog, se je bati, da liberalna stranka se razcepi, ker mnogi liberalci neso za tako obširno irsko avtonomijo. Če bi pa vsi liberalci glasovali proti temu predlogu, je pa med njimi in Irco razkol gotov, ki bi pa mnogo škodoval pri bodočih volttrah.

Venezuela. V tej državi se bode baje napravil red. Oni kraji, ki so se puntali, so se podvrgli. Vodja vstavev general Coespo je pobegnil. Sedaj je baje le še jedna sama vstaška četa, ki pa ni velika. Drugo vprašanje je pa, kako dolgo bode mir, kajti kmalu se bode našel kak general, ki bode hotel postati predsednik.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 22. aprila. Vse tiste ljubljanske volilce in meščane, kateri so izrazili svoje obžalovanje nad neumestnim sklepom mestnega zastopa v zadevi „Komenskega“ imenuje „Narod“ v prilogi št. 89. od srede dné 20. t. m. „fanatike“. Fanatiki se ljudje, katere vodi slepa strast, nespametni razlogi. Mar niso imeli pametnih razlogov ti možje za svoj sklep? Povedali so jih glasno in jasno: Z našim geslom „vse za vero, dom, cesarja“, se prav nič ne vjema „Komenskega“ delovanje in pisanje. Dve reči sta, od katerih ne odstopi pošten Slovenec in te dve reči sta: zvestoba katoliški veri in avstrijskemu cesarju, in obe dve je „Komensky“ zaničeval. Ali niso to najveljavnejši razlogi? Cujte, kako na to „Narod“ pravi. To ni nič, to je „peščica prahu“, ni vredno, da se omeni! Kar smo imeli Slovenci za najvišje svoje dolžnosti, to „Narodu“ ni več vredno kot blato in prah, in kdor se za take reči še kaj zmeni, je fanatik.

Vsa ta stvar ima še drugo lice. „Sl. Narod“ vedno trdi, da je organ „intelligence“ in se ponaša, da stoji vsa akademiška gospóda za njim in odobrava njegove nazore. Ako je res, da vsi c. kr. slovenski uradniki pri deželnem in drugih sodiščih, pri finančnih in drugih gosposkah beró in naročajo „Narod“, ako c. kr. deželne vlade svetniki in uradniki ob času volitev priskočijo „Narodovi“ gospódi na pomoč, je to njihova stvar, ali dvomiti smemo, da se na tak način ne pospešuje in okreplja avstrijski patrijotizem.

Kakor „Narod“ poroča, kandidujejo na podlagi liberalno-radikalnega programa v mestni zastop tudi c. kr. gospodje. Bomo videli, kakšen bode konec te igre.

Iz Škofje Loke 20. aprila. (Raznosterosti.) V Škofji Loki so 4. t. m. začeli podirati stolp na gradu, ki so ga brez dvoma lahko prištevali k najstarejšim stavbam na Kranjskem. Bil je kot grad-trdnjava zidan v prvi polovici srednjega veka. Obliko stolpa so sploh imeli najstarejši gradovi. Posebno zanimiva sta mala stolpčiča vrh severovzhodnega in jugovzhodnega ogla stolpovega. *) Iz teh stolpčičev so v starih časih menda okolico opazovali in gledali, od katere strani, da pride sovražnik. Enacih stolpčičev bo le redko še kje na Kranjskem videti. Stolp je četerooglat in ima podobo kocke, kajti višina, širina in dolžina mu je 18 m. Višina s stolpčiči znaša 21 m. Streha, katero so že podrli, bila je 14,2 m visoka. Debelost zida je ogromna! To nam jasno priča številka 2:6. Kajti toliko metrov meri debelost v pritičju.

Od nekdanj na vseh štirih straneh sveta v nebo kipečih okroglih stolpov ohranjen je samo še jeden, in sicer na jugozahodni strani, v katerem se nahaja še nekoliko ječ-tamnic iz starodavnih časov. Prav zanimivo je, da si človek kaj tacega ogleda.

V zvoniku nad kapelo visita dva ubita zvonova. Kolikor manj bi nas zanimal njihov glas, toliko bolj bode nas mogoče zanimala njihova starost. Veliki zvon je star 276 let, tehta približno 93 starih funtov in ima napis: TVRIS FORTISSIMA NOMEN DNI 1616 E. S. F. A. Na jedni strani ima podobo Jezusa na križu, na drugi strani pa podobo sv. družine. Mali zvon je star 128 let in ima napis S. MARIA O. P. N. 1764. Tehta okoli 30 starih funtov. Na jedni strani je podoba Loretske hišice, na drugi strani pa podoba Marije z Jezusom. Pred kakimi 20 leti bili so v zvoniku še trije zvonovi. Onega, katerega manjka, ukradel je s pomočjo tedanjega oskrbnika neki Oger. Tako mi je pravil star vóruh nunskega samostana.

Drugo poslopje je sezidal in leta 1526 dokončal Filip (Philipsen), frižinski škof, ker je 26. marca l. 1511 celo prejšnje poslopje uničil grozovit potres. Tako se bere na kamnitni tabli, vzdani nad velikimi vratmi. Toliko za danes! O priliki zopet kaj novega o loškem gradu! Tugomer.

S Pohorja, dné 19. aprila. (Skrbi našega kmeta.) Letošnja zima je bila za kmeta sploh mila; ozimni je prizanesla, da sedaj lepo zeleni; pri primerno toplem vremenu in v nevisokem snegu si je kmet lahko oskrbel drv in stelje, ako tega že v jeseni ni utegnil storiti. Vrh tega je bila minola zima za polovico krajša od lanske; še-le o sv. Treh kraljih nas je v resnici zapadel sneg in pognal živino v hleve, prej se je še skoro celi adventni čas pasla na solnčnih krajih. Vendar še vkljub kratkeji in mehkeji zimi mnogim kmetom primanjkuje krme, ker je je bilo lansko leto jako malo. Tudi ni mogel si v jeseni pomagati kmet s tem, da bi odprodal nekaj živine, ker so bili vsled kužne bolezni na gobeu in parkljih, katera je po nekaterih krajih razsajala, celo jesen do Božiča sejmi na daleč okoli zaprti. Sreča je sedaj še to, da imajo nekateri kmetje precej krme odveč in torej je nam ni treba daleč iskati, pa tudi ceno niso čez navadno mero nagnali.

V spomladi strašila nas je pa že suša, kajti skoro mesec dnij ni bilo dežja ali snega, pač pa je pogosto bril veter, bodi si jug (večero-zapadniku tu tako pravimo), ali pa „zdolec“ (vzhodni veter). Zemlji je bila lepa zelena odeja čedalje bledejša, par tednov bi to še trajalo, pa bi jako izrédilo ozimino in posušilo travo. Hvala Bogu, na Veliko soboto smo dobili dež, kateri nam je sicer pokazil praznike, pa jako ustregel vsej naravi. Danes pa se je pošteno lotil sneg, kateremu kmetje pravijo „spomladanski gnoj“, ker bolj enakomerno od dežja premoči zemljo. Bog daj nam le toplega vremena kmalu in varuj nas uim, pa utegnemo imeti še dobro letino!

Dosti je o vremenu! Ker je lansko leto jako malo vina priraslo in še to so menda večinoma kupili trgovci, kateri pa sedaj držijo ceno neznano visoko, kupuje naš kmet mošt s Koroškega, največ iz Labudske doline. Navada je namreč tu, dajati družini „malo južino,“ v kar služi kruh in kakšna pijača. Dozdaj so dobivali vino z Ogerskega, kamor večinoma prodajajo les, ker pa se je to tako podražilo, segli so nekateri po „šnopsu“, drugi pa po

moštu. Vsekako je bolje dobivati mošt, če tudi ima precejšnjo ceno (po 7—9 kr. liter na mestu), nego smradljivo žganje. Še boljše pa bo, ako si bo kmet doma zasadil toliko sadja, da bo imel zadosti mošta in ne bo treba pošiljati denarja v tujino. Svetovati bi torej bilo vsem sadjarskim društvom, učiteljem in županom, koder vrejajo v drevesnicah mlado sadje, naj se ozirajo bolj na moštno sadje, nego drugo, četudi fine vrste, da bodo lahko širili med kmeti to stroko sadjereje, kar mu bo v velik gmoten napredek. Pohorski.

Iz Prage, dné 19. aprila. (Karlinska cerkev sv. Cirila in Metoda. — Prvi maj. — O „Svatoboru“. — Holubova razstava.)

Takoj na pragu naše stolnice, v prijaznem predmestju Karlinskem pozdravlja prišleca po železnici veličastna in prelepa cerkev sv. Cirila in Metoda, največji in najkrasnejši hram slovanskih blagovestnikov, močan oznanjevalatelj katoliške in narodne vzajemnosti med severnimi in južnimi Slovani.

Misel, to cerkev zgraditi, porodila se je v katoliški družbi; dné 6. marca l. 1851 predlagal je poznejši višegradski prošt V. Štulec, naj se zgradi na čast slovanskima blagovestnikoma dostojen spomenik. Dné 9. marca l. 1854, v dan sv. Cirila in Metoda, blagoslovil je stavbišče, katero je kupila karlinska občina za 25.000 gld., pokojni kardinal Schwarzenberg, dné 10. junija l. 1854 se je pa položil temeljni kamen v prisotnosti cesarja in cesarice, in l. 1863, ko je češki narod proslavljat tisočletnico blagoslovljenega prihoda solunskih bratov na Moravo, blagoslovil je kardinal Schwarzenberg dné 18. oktobra novo cerkev.

Cerkev sv. Cirila in Metoda spada gledé obsežnosti in lepote med prve cerkve na Češkem; dolga je 238 in široka 98 čevljev in je največja med vsemi božjimi hišami v Pragi in po predmestjih. Cerkev je velikanska romanska basilika s tremi ladijami, zgrajena po starih vzorih tega sloga. Po obeh straneh se popenjata kvišku dva po 248 čevljev vitka zvonika. Pročelje ima tri portale, ki se kaj lepo vjemajo na krasnem karlinskem trgu, premenjenim v mičen park.

V tej cerkvi torej prireditelj je poznati in sloveči tovarnar gosp. Fr. Křížík karlinskemu občanstvu presenečenje o Veliki noči. Ob svojih troških je namreč uvel v cerkvi — električno razsvetljavo, ki je prvokrat blestela veliko soboto, ko so se od božjega groba razlegale besede: „Vstal je v tem trenutju Odrašenik“. Za to razsvetljavo prirejeni ste dve obokovi svetilki, kateri razsvetljujeta presbiterij; sredi cerkve pa visi kronski lesteneč, ki pošilja žarke svoje po sveh prostorih cerkve. Cerkev sv. Cirila in Metoda v Karlinu je torej prva cerkev v Avstriji z električno razsvetljavo. Inženér Křížík si je pa stekel hvalo in priznanje karlinskih stanovnikov.

Proslava 1. maja, ki bode letos v nedeljo, vršila se bode tu v Pragi in po deželi v delavskih krogih dokaj impozantneje nego prejšnja leta, zlasti to velja o praškem delavstvu. Politiški delavski klub na Češkem priredi 1. maja velik delavski tabor na Streliškem otoku; na taboru se bode razpravljalo o občni volilni pravici in o osemurni delavni dobi. Po shodu bode velikanska delavska zabava, pri koji bodo svirale — tri godbe, in to menim, je še najpametnejše! Velikanske priprave vrše se v tej smeri tudi po deželi. Češko-slovanska demokratična stranka je pa radi proslave 1. maja objavila oklic možem in ženam dela, v kojem se opisuje pomen proslave 1. maja.

Literarnemu društvu „Svatobor“ se je letos vpslalo 35 prošenj za popotne podpore in literarna dela. Vodstvo je dovolilo v seji z dne 14. t. m. g. B. Kaminskemu prispevek 250 gld. za potovanje na Francosko; g. Edv. Jelinku 200 gld. za potovanje v Velepoljsko; g. Lud. Stroupežnickemu 150 gld. za potovanje do odličnih gledišč; g. Ig. Herrmannu 150 gld. za pot na Slovaško; g. E. Gaitu 150 gld. za pot na Rusko; dr. J. N. Novaku 100 gld. za študije v Lipsiji in E. Ludviku 50 gld., da obiše dunajsko in berlinsko borzo. Tako Čehi skrbé za svoje slovstvo in v prvi vrsti za nadarjene pisatelje.

V dan 1. maja otvorjena bode tu dr. Holubova izložba, koja je prirejena v paviljonih naše slavne jubilejske izložbe, in broji že zdaj nad 13.000 predmetov. Izložba bode torej otvorjena dne 1. maja in traja do 15. oktobra. Vojaški koncerti, okuševalnice in različne zabave bodo magnet za občinstvo,

in tako se zopet vživi ono mesto, kjer je vlani proslavljalo češko delo zmago svojo. O izložbi Vam bom povedal v prihodnjem dopisu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. aprila.

(Pomenljive osebne premembe.) Listi poročajo, da pojde v pokoj deželni načelnik v Solnogradu, grof Ziga Thun; njegov naslednik bode bajé sedanji bukovinski deželni predsednik grof Pace. Deželna predsednika na Koroškem in v Šleziji, Schmidt pl. Zabierow in dr. Jäger, menjata svoji mesti. Stajerski namestnik gre nekda v pokoj, na njegovo mesto pride gorenje-avstrijski namestnik Pouthon. Govori se tudi, da gre v pokoj kranjski deželni predsednik baron Winkler. Koliko je na tem resnice, ne vémo.

(Dopolnilne volitve ljubljanske.) „Slov. Nar.“ poroča o zadnjih shodih „Katol. polit. društva“ po svoji stari navadi neresnične stvari, s katerimi bi rad kompromitoval konservativno stranko. „Tu je bil grom in tresk. Vse je bilo strašno nasajeno in po mestu je razširjena govorica, da tako „krvavega“ shoda v Ljubljani še ni bilo.“ Tako piše „Narod“. Mi pa le rečemo: Ako je shod volilcev, ki kritikujejo delovanje mestnega zastopa po besedah „Narodovih“ „krvav“, kako „krvave“ morajo biti pač razmere na „rotovžu“, ki provzročajo tako sodbo. Izpodtika se nadalje „Narod“, da se je na shodu govorilo o „barabah“ ter pravi, da ta „ton“ ni nobenega navzočih ženiral, tudi ne pričujočih duhovnikov, „kateri vendar hočejo spadati med izobražene ljudi“. Gospodje pri „Narodu“ so res silno silno občutljivi. Imeli so ob priliki lanskim volitev ljudi te vrste najete za agitacijo, a se mi nad tem nismo izpodtikali; konservativcem pa že očitajo, ako le to omenijo. Letos se je nadejati, da bode agitatorjev te vrste na radikalni strani nekaj manj, ker so nekateri še vedno „službeno zadržani“, gnečo in nered delati na tukajšnjem magistratu. — „Narod“ se nadalje izpodtika nad tem, da se je na shodu sploh zoper „češke inženérje“ zabavljalo. Res je, da so se volilci hudovali nad sklepom mestnega zbora, ker je podelil razpisano vrtnarsko službo nekemu Čehu, dasi so se oglasili za to službo tudi domačini Slovenci. Ta nejevolja je popolnoma opravičena, kajti pri nas je nekako v navadi, da se vsaka boljša služba oddaja tujcem, domačini se pa prezirajo. In ravno med vrtnarji slovenskimi poznamo strokovno zelo izobražene veščake, zato tudi tukaj javno izrečemo svoje obžalovanje, da se služba ni oddala kakemu domačemu prosilecu. — Kar govori „Narod“ o kislem grozdu, to mu vrnemo z opombo, da „kisló grodje“ je še vedno bolje, nego „gnilo“.

(Mandat občinskega odbornika ljubljanskega) je odložil g. Fran Peterca.

(Iz upravnega odbora mestne hranilnice ljubljanske) sta izstopila preč. g. kanonik Andrej Zameljic in urednik g. Ignacij Žitnik ter svoj izstop danes naznanila hranilničnemu ravnateljstvu.

(Dolenjski železnici.) Osnovni občni zbor dolenjskih železnic bode dne 4. maja na Dunaju, ker je koncesionarjem notranje ministerstvo v dogovoru s soudeleženi ministertvi dovolilo delniško družbo. Delo se bode torej pričelo že v prvi polovici tekočega leta.

(K umoru agenta Stedry-ja.) Véraj so našli, kakor se nam poroča, v kolarnici gosp. Klauerja v nekem vozu skriti dve hranilnični knjižici, ki sta bili lastnina umorjenega Stedry-ja.

(K odkritju spomenika Radeckemu) dospeli so na Dunaj češki namestnik grof Thun, šlezijski deželni predsednik Jaeger, dež. predsednik koroški baron Schmidt-Zabierow, bukovinski deželni predsednik grof Pace, kardinal grof Schönborn iz Prage; podmaršal in poveljnik 28. armadne divizije, g. vitez Šilhavský pl. Bahnbrück, iz Ljubljane, in gr. Strassaldo, pravnik Radeckemu in poveljnik primorsko-goriških veteranov iz Gorice.

(Z Dunaja) se nam piše: Jednoletno novinstvo nemškega viteškega reda nastopijo 2. maja t. l. na Dunaju gg.: Josip baron Pelichy, c. in kr. major 22. pešpolka; Jurij princ Hohenlohe-Waldburg-Schillingsfürst, c. in kr. nadporočnik huzarskega polka št. 1, in baron Emerich Mattencloir, c. in kr. poročnik dragonski. Vpeljal bode novince ekscelenc baron Teodor Riesenfels, deželni komtur, in vodil bode noviciat naš rojak, velečast. g. župnik František Jančar.

*) Primeri sliko Škofje Loke v „Dom in Svet-u“ l. 1891 str. 121.

(Ogenj) Iz Kočevja se nam poroča: V četrtek, 21. t. m., ob 1/2. uri po noči je gorelo v Lienfeld-u. Pogorela sta pód posestniku Mihiču in klet posestniku Klunu. Kdo je zažgal, ni znano. Posestnika sta zavarovana. Nevarnost je bila velika, ker je bilo viharo, vendar so z brizgalnico zaprečili, da se ogenj ni širil.

(Nove gledališče.) Skupina na pročelju gledališča, katero izdeluje domači umetnik g. A. Gangl, bode prihodnji teden dogotovljena. Delo dela vso čast g. kiparju, ki se je vestno potrudil, da takorekoč v svojo gmotno škodo izvrši umotvor, kateri se povsem odlikuje po ženjalni koncepciji ter se v mnogem oziru razlikuje od ostalih okraskov. Te dni pa je prišel v Ljubljano od deželnega odbora naročeni gledališki in strojni mojster g. A. Bittner iz Prage, da uredi oder. Bittner je bil svojedobno konstruktor praškega „Narodnega gledališča“.

(Slovensko gledališče.) Jutri bode zadnja predstava, in sicer se bode predstavljala na korist igral-kama gospej Avgusti Danilovi in gospd. Nigrinovi burka s petjem v treh dejanjih: „Čevljarska učenca“; igro je spisal A. Berla, uglašbil Fr. Stencel, poslovenil Končan.

(Mirozov v proslavo Radeckega.) Isti se bode pomikal danes zvečer ob 8. uri iz nove vojašnice po Parni ulici, Reseljevi cesti, mimo južnega kolodvora, po Dunajski cesti, Schellenburgovi ulici, v Zvezdo. Tu bode godba svirala primeren komad pred spomenikom Radeckega, na to koraka po Gospodski ulici, na Turjaški trg, po Hradeckega mostu, Mestnem trgu, Vodnikovi ulici, na Sv. Petri cesti, Kravji dolini nazaj v vojašnico. — Jutri ob 11. uri položi v „Zvezdi“ g. polkovnik-brigadir Fux la-vorov venec v navzočnosti vseh častnikov in med sviranjem godbe.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so poslali za piruhe poleg že imenovanih še naslednji gg.: S. Gaberšek, vikar v St. Andrežu, 5 gld.; Fr. Hrašovec, okrajni sodnik v Gradcu, 4 gld.; Jožef Dralka, vladni svetnik v Ljubljani, 5 gld.; Fr. Lastavec, odgojitelj na Dunaju, 5 gld.; slavna posojilnica v Črnomlju 10 gld.; Žiga Sežun, min. uradnik na Dunaju, 5 gld.; Jakob Benedek, uradnik, 1 gld.; Fr. Tomšič, inženir na Dunaju, 1 gld.; Anton Kupljen, notar v Črnomlju, 3 gld.; Andrej Koejančič, deželni poslanec v Gorici, 5 gld.; visokorodna gospa grofica Attems v Podgori 5 gld. — Vrní Bog vsem rodoljubom tisočero!

(Iz ormoškega okraja) se nam piše: Nismo dolgo uživali ter se veselili lepih pomladanskih duevov; priroda se je kar naenkrat čisto izpremenila. Po noči od 19. na 20. t. m. začel je tuliti in razsajati silen veter tako, da nam se je bati še snega. Tako mrzlo in vetrovno vreme ovira drevje in druge rastline v rasti in cvetu; a ne samo to, strašen vihar nam je naredil še dokaj druge škode. S streh je metal opeko, slamnate strehe je odkrival, plotove podiral, da še celo nekaj slabih bajtic je podrl. Takim „burjam“ pri nas nismo vajeni. — Tudi velikonočni prazniki, na koje se veseli vse, staro in mlado, letos niso bili tako prijetni, ko druga leta, ko nam je k novemu življenju vzbujajoča se priroda kazala prijazno lice. — Kakor drugod, vršijo se tudi v našem okraju zdaj tu, zdaj tam občinske volitve, ki razburjajo — včasih menda čisto po nepotrebnem — naše duhove. Oj stari naš greh — nesloga — kdaj se te vendar otresemo! Ako nimamo sovražnikov našega rodu, pa se nami v lastnem taboru cepimo v stranke, kakor bi bili Bog si ga znaj kako velik narod. Res tužno! Daj nam Bog skoro dobo, ko bomo smelo reklo: „Konec je pogubonosnih preprirov in bojov v lastnem našem taboru, zdaj tedaj z združenimi močmi naprej!“

—z—

(Pri občinski volitvi) v Kamni Gorici je bil izvoljen županom g. Adolf pl. Kapus, svetovalci pa gg. Jos. Svetina, M. Pesjak in A. Tomažević.

(Slavnostno besedo) priredi katoliško-politiško in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu v sredo dne 27. aprila 1892 v veliki dvorani gostilne pri „Sandwitu“. Začetek ob 7. uri zvečer. Sodelovali bodo iz posebne prijaznosti slavni operni pevec gosp. Jos. Noll in oktet slovenskih pevcev iz Ljubljane. Vhod v dvorano bode dovoljen le proti izkazu vstopnic, katere se bodo dobivale od 25. t. m. naprej pri odboru društva in zadnji dan popoldne pri obnem zboru. Spored besedi: 1. „Venec slovenskih pesmij“, koračnica, svira godba. 2. Pozdrav predsednikov. 3. A. Funtek: „Dobrotna Minka“, deklamuje mala šestletna deklica. 4. Gretsche: „Oversee-

Walzer“, svira godba. 5. A. Förster: „Pesem koroških Slovencev“, zbor. 6. Boieldieu: Ouvertura k operi „Die weiße Dame“, štiričrno za glasovir s spremljevanjem gosli. 7. a) Fr. Gerbič: „Milotinke“, samospeli za visoki ženski glas. b) Dr. B. Ipavec: „Národní pesem“, dvospel, uglašen po koroškem národnem napevu za moški in ženski glas. 8. Thomas: „Raymont-Ouvertura“, svira godba. 9. A. Nedved: „Ljubezen in pomlad“, zbor. 10. Sim. Gregorčič: „Naš národní dom“, deklamacija. 11. Emil Tittel: „Slovanske pesmi“, ouvertura, svira godba. 12. A. Förster: „Pesem poidi milo glasna“, četverspev. 13. A. Nedved: „Pozdravljam te, gorenska stran“, zbor z baritonovim solom, poje g. J. Noll. 14. Baier: „Mikado-kadrilja“, svira godba. 15. J. Garthe: „Vinska poskušnja“. Šaljivi četverspev s spremljevanjem glasovira. 16. Komzak: „Monakovo-Dunaj“, polka, svira godba. 17. J. Skroúp: „Večerna“, četverspev. 18. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“, zbor. Samospeli opernega pevca gospoda Josipa Nollja, katere poje med sporedom: 1. Fr. Gerbič: „Svojemu čolniku“. 2. M. Vilhar: a) „Slovo od domovine“, b) „Pozdrav domovini“, iz slovenske spevoigre „Jamska Ivanka“. 3. K. Mašek: a) „Sila spomina“, b) „K slovesu“. 4. F. S. Vilhar: „Prašaš duša!“ 5. Iv. pl. Zajc: „Domovini in ljubavi“. Spremljevanje na glasoviru prevzel je iz prijaznosti gosp. Pavel Lozar. Častite gospode uljudno prosimo, da v dvorani pred dovršenjem vspeveda ne kadé.

(Nov polkovnik imejtelj kranjsko-primorskemu 97. polku) postal je fml. baron Waldstätten, doslej poveljnik trdnjave krakovske. Prejšnji imejtelj polka bil je razkralj Milan. Štab in trije bataljoni so v Pulju, jeden bataljon v Trstu, kjer je tudi dopolnilno okr. poveljništvo.

(Občna peticija državnih uradnikov) za zboljšanje njih plače predložena bo drž. zboru takoj v prvi seji v torek dne 26. t. m.; peticijo izroči posebno odposlanstvo grofu Taaffeju in ministru Steinbachu; podpisov je na peticiji 10.000 iz 500 raznih mest.

(Umrli) je tu včeraj g. Frid. Malovrh, južne železnice računovodja, v 62. letu dobe svoje.

(Nov list.) Poroča se nam, da s 1. majem prične izhajati na slovanskem jugu prvi ilustrirani strokovni list za ognjegasce „Vatrogasac“. To leto bode izhajal po jedenkrat na mesec, prihodnje leto pa vsako tretjo nedeljo. Prinašal bode razne vesti o ognjegasnih društvih in zadevah. Do konca leta stane list 1 gld. 95 kr. Uredništvo je na Trsatu poleg Reke.

(Glasba.) Decem „Tantum ergo“ ad IV voces inaequales composuit P. Angelicus Hribar O. S. Fr. R. Milic. — S tem naslovom je izdal naš marljivi in nadarjeni cerkveni glasbenik deset novih napevov za blagoslov. Strokovni listi so se tudi o tem naj-novejšem delu P. Angelika izrazili zelo povoljno. Cerkvenim zborom priporočamo v nakup te nove napeve. Dobé se v Katol. Bukvarni in pri skladataelju po 30 kr. Po pošti 2 kr. dražje. — Čisti dohodek namenjen je podpori prepotrebni msg. Jerana „dijaški mizi“.

(Levstikovih zbranih spisov III. zvezek) je ravnokar v Bambergovi založbi izšel na dan. Isti obseza: Prozo I. Vsebina je nastopna: Povesti, pravljice in pripovedke, potopisi, zgodovinski spisi, književnozgodovinski spisi in tolmač.

(Redka oporoka.) Danes teden je umrl v Benetkah bivši atašé avstro-ogerskega poslanštva v Rimu, g. A. Lazovič, doma iz Gorice, 48 let star in neoženjen. Lazovič je zapustil ogromno imetje 600.000 gld., ter v oporoki vse to volil svoji gospodinjji M. Venier, ki mu je gospodinjala petnajst let.

(Ustrelil) se je dne 19. t. m. v Mengšu orožnik J. Steyskal, rodом Čeh.

(Nov krščanski delavski list na Dunaju) z naslovom „Gerechtigkeit“, glasilo delavskega ljudstva, izšel je na Veliko soboto. Načelo dvakrat na mesec izhajajočemu listu je: „Fiat justitia, vel perest mundus.“

Telegrami.

Dunaj, 22. aprila. Oba finančna ministra sta se z zastopniki avstro-ogerske banke dogovorila o zakonu, ki se tiče premembe nekaterih določb bančnega zakona z ozirom na uravnavo valute.

Dunaj, 23. aprila. Zjutraj je bila pomladanska parada pred cesarjem, katerega

je ogromna množica burno pozdravljala. Parada je bila posebno sijajna zaradi mnogega števila generalov, ki so došli k jutrnjemu odkritju Radeckega spomenika. Navzoči so bili nadvojvode, nadvojvodinje, veliki vojvoda Luksemburški, vojvoda Kumberland s soprogo, minister Kalnoky, nemški in francoski veleposlanik, vsi vojaški atašeji in pruski polkovnik Unruh.

Dunaj, 23. aprila. „Wiener-Zeitung“ je objavila naredbo pravosodnega ministra, s katero se ustanavlja okrajno sodišče v trgu Weckelsdorf na Češkem.

Budimpešta, 23. aprila. Poslanec Pazvandy je naznanil interpelacijo zaradi uradne udeležbe vlade in parlamenta pri odkritju Radeckega spomenika.

Pariz, 22. aprila. Policija je prišla v Argentineu tri anarhiste, ki so sklenili, dne 1. maja razstreliti županovo hišo, cerkev in komisarijat. — Mornarski minister dela priprave, da se utrdijo mesto Kotonou in postojanke pri Wydahu.

Popolnem svilene fularde od 85 kr. do gl. 4-65 meter (do 450 raznih vzorcev, pisanih, kariranih itd.) razpoložljiva na kosove poštnine in colnine prosto v hišo **tovarna za svilo G. Henneberg** (c. in kr. dvorni založnik) Zürich. — Vzorec z obratno pošto. — Pisma stanejo 10 kr. porto. 123 3 (6)

Umrli so:

20. aprila. Ana Wahl; uradnega sluge žena, 53 let, Opekarska cesta 7, jetika.

20. aprila. Karol Valenčič, hišnikov sin, 1 1/2 leta, Se meniške ulice 4, eclampice.

V bolnišnici:

18. aprila. Katarina Vehar, gostija, 60 let, carcinoma.

19. aprila. Franc Mrovlje, delavec, 45 let, naduha.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
22. 7. u. zjut.		740.0	5.4	sl. sever	del. oblac.	
2. u. pop.		739.6	15.2	sl. vzh.	jasno	0.00
9. u. zveč.		741.9	7.8	m. svzh.	„	„

Srednja temperatura 9.5°, za 0.3° pod normalom

Tržne cene v Ljubljani

dne 23. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni-va. hktl.	8 26	Špeh poveljen, kgr.	— 64
Rež,	6 —	Surovo maslo,	— 70
Ječmen,	4 71	Jajce, jedno	— 2
Oves,	2 93	Mleko, liter	— 8
Ajda,	6 40	Goveje meso, kgr.	— 62
Proso,	4 90	Telečje	— 58
Koruza,	4 90	Svinjsko	— 64
Krompir,	2 86	Koštunovo	— 40
Leča,	11 —	Pisaneč	— 65
Grah,	12 —	Golob	— 20
Pižol,	9 —	Seno, 100 kgr.	1 96
Maslo,	kgr. — 86	Slama,	2 40
Mast,	— 66	Drva trda, 4 mtr.	6 80
Špeh svež,	— 56	„ mehka,	4 80

Pojasnilo.

Ker je včerajšnji „Slov. Narod“ glede moje osebe pisal več neresnic, prosim, vsprejmite naslednje pojasnilo: Ni res, da bi bil jaz „strašno jezen“, ker se konservativna narodna stranka ne udeleži občinskih volitev, ker sem ravno sam iz znanih vzrokov odločno zagovarjal predlog, da se zdržimo volitev. Torej tudi ni res, da bi jaz rad agitiral ali še rajši bil kandidat. Neresnica je dalje, kakor piše „Slov. Narod“, da bi bil jaz bobnel proti „češkim inženerejem“ in drugim nedolžnim ljudem, ker jaz še izpregovoril nesem besede „češki“. Res pa je, da sem grajal postopanje magistratnih organov pri lanskih volitvah, in sicer iste, ki so v istini vredni graje. Najostudnejša laž pa je „Slov. Naroda“, da bi bila vsaka druga beseda mojega govora „baraba“.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1892.

Jožef Regali
mekšan in mizar.

Prošnja do slovenskih čitalnic in bralnih društev.

Za národno izobraževanje, združevanje in pospeševanje národne zavesti so bile slovenske čitalnice neizmerne vrednosti, odkar so se začele snovati in delovati. Vsaj se še marsikdo spominja, kako je bil že ranjki Bleiweis ponosen in vesel, ko se je po njegovem in drugih domoljubov trudu v življenje obudila tu in tam slovenska čitalnica. Od leta 1860 pa do danes se je že toliko teh národnih ogušit

oživilo, da je vredno, da se zopet sestavi njih pregled. To željo je sprožil nek domoljub, ki bi rad v knjižnici tekoče leto priobčil takov pregled. V ta namen je podpisane naprosil, da bi se tega dela lotil. Ker mu te opravičene domoljubne želje nikakor odbiti ne morem, zato prosim vse slovenske čitalnice in bralna društva, da bi mi pri priliki sledeče podatke o svojih zavodih iz leta 1891 poslali blagovolili: Ime društva, število udov, število odbornikov, ime in st. predsednika, tajnika in blagajnika; število časnikov, knjiž.; število besed (veselje); vrsta veselja (petje, gledišče, godba, ples, društvene igre, tombola itd.); denarstveni promet; premoženje (gotovina, glasovir, godbeno orodje, pohištvo), dobrotnike in še druge slučajne zanimivosti s katerimi se društvo odlikuje.

V Krškem, 1. marca 1892.

J. Lapajne.

Primerna darila za Binkošti

priporočam uljudno

Fran Čuden,

urar,

preje **J. GEBE,**

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje **velike izborne založbe** najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stolom in ur budilno (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižic, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinije nikelne ure	od gld. 3.80 do	6 —
srebrne ure s ključem	7.50	10 —
srebrne remontoir-ure	7.50	12 —
iste z dvojnimi oklepom	9 —	18 —
zlate ure za dame	16 —	35 —
zlate ure za gospode	24 —	130 —

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-1 205 38 2

Ravnokar je izšla v novi kaj lični izdaji **molitvena knjižica** z naslovom:

Stezica v nebesa.

Bukvice
pridnim otrokom
mesto podobice.

Izdala in založila
J. in Z.

Četrty natis.

Radi primerne vsebine za otroke res kaj prikladna knjižica velja pol trdo vezana samo **10 kr.** komad. Dobiva se v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

Ivan Kregar,

— pasar —
in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta 3,

(zraven gostilne
»pri zvezdi«).

opozarja in toplo priporoča prečastiti duhovščini in slav. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno **pasarsko delalnico,**

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih **cerkveno orodje**, kot: monstrance, ciborije, kelihe, tabernakelje, svečnike, lésence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelovedne osti po najnižji ceni. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštne prosto. 1592 (52-17)

Objava.

Ker k zadnjemu občnemu zboru delniškega društva „**Prvi narodni dom v Rudolfovo**“ ni prišlo dovolj delničarjev, vabi vnovič vse delničarje k **občnemu zboru**, ki bode

dné 30. aprila t. l.

ob 6. uri zvečer v „**Narodnem domu**“ s sledečim vspešdom:

1. Račun za leto 1891 in bilanca.
2. Odločitev dividende.

Rudolfovo, dné 18. aprila 1892.

Dr. Poznik,
načelnik.

225 1

Knjigovez - pomočnik,

kateri je dobro izveščau v vseh strokah tega obrta, se **takoj sprejme** v Krajčevi knjigarni v Novem Mestu; ob enem naj s svojo ponudbo stavi tudi pogoje. 224 2-1

M. RANTH, Ljubljana,

V veliki izberi novodošlih

umetnih cvetlic
in njihovih delov.

Šopki za altarje

iz umetnih cvetlic od 50 kr. do 5 gld. 226 3-1

— Zagrinjala in čipke. —

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 2- **zobozdravnik** (2)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice 9,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

kakor: **altarjev obhajilnih miz** itd.,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo **najraznovrstnejših** po najnovejših obrisih prav lično iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljnega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer spomladi in pred Vsemi svetniki.

Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča v vsakovrstna

— **stavbinska dela,** —

katera fino, trpežno in ceno izvrši. 157 6-5

Koverte s firmo

Katoliška Tiskarna

priporoča
po nizke ceni.

— Lepa mladinska knjižica. —

POMLADNI GLASI
posvečeni slovenski mladini.

II. zvezek.

Uredil **Anton Medved**. — Založil **Cirilski.**

Tiskala „**Katol. Tiskarna**“.

Knjižica obseza 100 strani in je zaradi lepe oblike in mikavne vsebine zelo primerno darilo mladini ob praznikih, godovih, koncem šolskega leta in ob podobnih prilikah. Prodaje se v „**Katoliški Bukvarni**“ mehko vezan izvod po 20 kr., lično vezan po 30 kr. Pismena naročila sprejema tudi **Anton Medved** v ljubljanskem semenišču. — **I. zvezka** je še nekaj izvodov ravno tam in po isti ceni na prodaj

Na prodaj sti:

V zapuščino gospoda **Antona Kneza** spadajoče

posestvo na Grosupljem

obsejajoče **lepo hišo, hleve, magacine, malin, žago** in druga poslopja, **54 oral** dobro zagnojenih **vrtov, njiv** in **travnikov**, nadalje **pašne pravice, lepo živino** in **mного orodja** in

posestvo na Vikrcih

obsegajoče **lepo hišo, malin, hleve, magacine** in druga poslopja v najboljšem stanju, **8 oral** s sadnim drevjem zasajenih **vrtov, njiv** in **travnikov** in za vse porabno **vodno silo.**

Prodaja se tudi **do 200 stotov dobrega sena.**

Pojasnila se dobé v pisarni g. **Ivana Tavčarja** in v pisarni gosp. **dr. Jarneja Zupanca** v Ljubljani. — Kdor želi kaj kupiti, pošlje naj

do 1. maja t. l.

svojo pismeno ponudbo gosp. **dr. Ivanu Tavčarju**, odvetniku v Ljubljani kot zastopniku „**Matrice Slovenske**“.

219 (3-2)

J. N. Potočnik,

krojaški mojster,

na Kongresnem trgu v Ljubljani (v nunskem poslopij),
se priporoča osobito prečast. duhovščini v natančno izdelovanje
**duhovniških sukenj, burnusov,
talarjev itd.,**

slavnemu občinstvu pa v obila naročila za izdelovanje

najraznovrstnejših oblek

po najnovejšem kroju prirejenih iz finega ali bolj priprostege
trpeznega blaga. Moji izdelki so zanesljivo dobro in solidno
narejeni, cene dokaj nizke, postrežba uljudna. 208 6—3

Podpisani se priporoča prečastiti duhovščini in
p. n. občinstvu v mestu in na deželi za

izdelovanje oblek

po najnovejšem kroju, in prosi, da bi se mu tudi za-
naprej skazovalo ravno tisto zaupanje, katero je imel
do sedaj, ter zagotavlja, da bo vedno skrbel za
točno, dobro in ceno postrežbo. 109 3—3

Odličnim spoštovanjem

A. Presker, krojač,

v Ljubljani, Francovo nabrežje 1.

Tinktura za želodec,

katero prireja **GABRIEL PICCOLI,**

lekarnar „pri an-
gelju“ v Ljub-
ljani, Dunajska
cesta, je mehko,
lahno učinkujoče.
delovanje prebav-
nih organov
ureja juče
sredstvo.

Krepča

želodec, ter po-
spešuje telesno odprtje. — Razpo-
šilja jo izdelovatelj v zaboječih po 12 in
več steklenic. Zaboječ z 12 stekl. velja
gl. 1.36, z 55 steklen., 5 Kg. teže, velja
gl. 5.26. Poštnino plača naročnik. —
1 steklenica velja 10 kr. (60-35)
(1309 12)

Priznana najcenejša prodaja dobrih in trajnih

šivalnih strojev.

Največja izber najboljših tu- in inozemskih
izdelkov, starih po 8 gl. in dražje, novih pa
po 25 gl. in dražje. — Vestna in resna po-
strežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1866.

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Velika zaloga vina

Dominik Trojanšek,

pekovski mojster,

v Gorici, Via Municipio šte. 8,

se priporoča posebno častiti duhovščini
in drugim gosodom, ki želé imeti v
resnici **zanesljivo**

dobro vino,

belo in črno. Kdor si enkrat pri-
meni naroči vino, gotovo se ne kesa
in ga zopet naroči.

Belo vino je iz goriške okolice.
V zalogi imam posebno dobro istri-
jansko vino „**teran**“ in izvrsten „**re-
fosko**“ v steklen. eah iz l. 1889. Vsa
ta vina razpošiljam po najnižji ceni in
zagotavljam najboljše blago. Priporo-
čam se torej si. občinstvu. 77 16—13

Natorni istrijanski črni teran.

Prodajam le na debelo.

Razpošiljam na vse kraje.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 30. junija 1891	frankov	117.550.797
Letni dohodki premij in obresti dne 30. junija 1891	"	20.725.259
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)	"	249.311.449
V zadnji dvanajstmesečni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb	"	61.372.000
Prospecte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno		1.728.184.555

glavni zastop v Ljubljani

98 (12—3)

pri

Gvidu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3 b.

Prostovoljna dražba.

Vsled dovoljenja c. kr. okrajnega za mesto delegovanega
sodišča v Ljubljani vršila se bo **30. dne aprila dopoldne na
Grosupljem**

prostovoljna dražba živine

(29 komadov govedi, konj in prašičev), katera spada v zapuščinsko
maso pokojnega **Antona Kneza.**

Izklicne cene so one, katere je dognala sodiška inventura. —
Kupnino je odrajtati na licu mesta in kupljeno živino odvesti takoj.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1892.

223 1

Železo izpodrinjeno!

Stisnjeni **alumin** je trda kovina, katera se staja le v raz-
belni vročini, razstopi pa v solni in kisljeni kisljini. Ali pa anioni vodi
ter ostane srebrnobela v zraku, ker **ne oksiduje** (zarjavi). Suko-
pornost (torzija) te kovine je 360°, specifična teža 2,5, nasprotno pa
teža železa v istej množini 7,9; torej je alumin **dve tretjini lažji**
nego železo.

Trije ključi izdelani iz aluminija tehtajo toliko,
kakor jeden sam enak železen ključ.

Izdelujem ključe iz te nove kovine po 70 kr. in višje tudi po
poslanih železnih vzorcih v poljubnih množinah. Radi oblikih na-
ročil prosim pravočasnega tavljenja.

Spoštovanjem

JOŽE REBEK, kjučavničar,

2-1 Ljubljana, Francovo nabrežje. 182 4—4

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

DR. R. JACOBI

Štari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob
nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. 38 24—16

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Tirolska slikarija

na steklo 54 12—4

in

katedralna steklarnica

Neuhauserja, dr. Jele in drugov

v Inomestu, na Dunaju in
v Novem Jorku.

Ravnatelj podružnice

Karol Gold,

Dunaj, IV., Magdalenen-
strasse 29.

Razprodaja

Pozor!

Gospo-

dinje

Pozor!

**V prodajalnici
Andr. Druškoviča
v Ljubljani,**

Mestni trg št. 9/10

dobiva se po najnižji ceni

najboljša modrobela poste-
klenjena plošče inasta

kuhinjska posoda

Tu dobiva se tudi vsakovrstno **hišno**

in **kuhinjsko orodje** po najnižji ceni.

S tem ponuja se p. n. gospod. nam.

prečast. duhovščini, gostilničarjem, pred-
stojništvom bolnišnic itd. najboljša pri-
nka svojo hišno in kuhinjsko orodje po
ceni spoplatiti ali pa si novo omisliti.

Cele kuhinjske oprave za neveste

od gl. 15.— do gl. 200.—

Vnanja naročila izvrše se takoj.

Najnižja cena!

Najnižja cena!

(19) 28

Sargov	KALODONT	Sargov	KALODONT	Sargov	KALODONT	Sargov	KALODONT	Sargov	KALODONT	Sargov	KALODONT	Sargov	KALODONT
pravi se	je že	je	je	so že	se rabi	naj se	se dobi po						
po	priznan	neškodljiv	jako	v	pri	vedno	35 kr.						
slovenski	kot	zdrav-	praktičen	tu- in ino-	dvoru	zahteva	kos v						
zobna	neobhodno	stveno-	na	zemstvu	in	pristen	lekarnah,						
lepota.	zobno	obla-	potovanjih	uveli	pa tudi	zaradi	dro-						
	čistilno	stveno	akroma-	z	v najpri-	mnoгих nič	guerija h						
	sred-	prekušen.	tičen,	največjim	prostejši	vrednih	in						
	stvo.	osvežujoč.	vspehom.	meščanski	hiši.	ponaredeb.	parfume-						
							riah,						

Priznanja najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu. (7)

Franc Stare,

sobni slikar,

v Ljubljani, na Bregu št. 2,

prigovarja se slavnemu občinstvu in stavbenim podjetnikom za vsa v ta obrt spadajoča dela:

slikanje sob in dvoran, barvanje stopnic in hiš od zvonaj, slikanje cerkvâ itd.

Vsa dela izvršuje lepo, ukusno in po ceni. 217 3-2

Št. 7249.

Volitveni razpis.

216 3-3

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da se bodo letošnje **popolnitvene volitve občinskega sveta** vršile kakor običajno v **mestni dvorani**, in da bodo volil:

dné 25. aprila III. volilni razred,
dné 27. aprila II. volilni razred,
dné 29. aprila I. volilni razred,

vsak od 8. do 12. ure dopoldne.

Če bo treba ožje volitve vršiti se bodo v dan po prvi volitvi, t. i. dné 26., oziroma 28. in 30. aprila, tud. dopoldne od 8. do 12. ure v mestni dvorani.

Izstopijo letos sledeči gospodje občinski svetovalec in sicer izmed izvoljenih:

a) od III. volilnega razreda:

Dr. Gregorič Vinko,
Klein Anton;

V Ljubljani, dné 9. aprila 1892.

b) od II. volilnega razreda:

Dr. Majaron Danilo,
Povše Fran,
Rozman Ivan,
Župan Tomo;

c) od I. volilnega razreda:

Knez Ivan,
Murnik Ivan,
Ravnikar Fran,
Terček Fran.

Med letom je umrl Kajzel Peregrin, odbornik III. razreda.

Voliti bo torej III. volilnemu razredu 3 člane, II. in I. volilnemu razredu pa po 4 člane občinskega sveta.

Župan: **GRASELLI** s. r.

51 25-6

Krube mliti

5 minut variti

Kathreiner'ovi tovarni na sladovno kavo.

Berlin-Mnichov-Vidén

Zdravi

Požilek.

Uspora

Kathreiner'ova

Kneipp'eva Sladová káva.

Jedina sladová káva s chuti a voni pravé zrnkové kávy.

Bestovena, prava v slavných bučkách a kafeji celovito zdravila

K dostání ve všech obch. uložních a drogami.

Lastno izdelovanje!

Marija Podkrajšek,

Ljubljana, Spitalske ulice 9,

prigovarja prečast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato izbero

šopkov in vencev

za razne **cerkvene potrebščine**, n. pr. pri **Šmarnicah**, o **sv. Rešnjem Telesu**, pri **novih mašah**, za **bandera** itd. v vseh velikostih, najpriprostejše in najfinejše vrste.

Vence za neveste in birmanke.

P. n. **trgovcem** priporočam svojo veliko **zalogo na debelo** ter zagotavljam **najnižjo ceno** s primernim popustom. 227 6-1

Lastno izdelovanje!

Svoji k svojim!

Najnižje cene!

Dunajska borza.

Dné 23. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 20 "
Zlata renta 4%, davka prosta	110 " 60 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 70 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1000 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	319 " 75 "
London, 10 funtov strl.	119 " 85 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 51 "
Cesarski cekini	5 " 56 "
Nemških mark 100	58 " 62 1/2 "

Dné 22. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	109 gld. 80 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 60 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	141 " 40 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2 %	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	194 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	62 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	18 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	67 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2880 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	87 " 25 "
Papirni rubelj	1 " 21 1/2 "
Laških lir 100	45 " — "

MERCUR

menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile št. 10.

Najkulantnejše se **kupujejo** in **prodajajo** v kursnem listu navedeni **vrednostni papirji**, **srečke**, **valute** in **devize**.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% **gališke propinacijske zadolžnice**.

4 1/2% **zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke**.

4 1/2% **komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo**.

Na te papirje daje posojila **avstro-ogerska banka** in **podružnice njene**.

150.000 goldinarjev

dobi se z **jedno**

kreditno promeso

à gld. 4 1/2 in 50 kr. kolek.

Žrebanje dné 2. maja.